

Schriftelijke vragen (art. 39 Reglement van Orde)

aan de voorzitter van Provinciale Staten van Gelderland

datum : 14 september 2023

van : Mujde Palavan, PvdA en Charlotte de Roo, Groenlinks

onderwerp: Bevordering van museumbezoek door basisschoolleerlingen

Inleiding

Gewoon doen: *"Wij willen dat Gelderlanders overal in Gelderland kunnen deelnemen aan culturele activiteiten. Dat start al bij cultuur- en erfgoedonderwijs voor alle Gelderse kinderen."*

"Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. .... Je kunt er niet vroeg genoeg mee beginnen kinderen kennis te laten maken met ons culturele erfgoed en de collecties die daar de tastbare verbeelding van zijn." [voetnoot 1]. Dit zijn de eerste regels van een onderzoek dat de Nederlandse Museumvereniging in 2011 in opdracht van OCW heeft laten uitvoeren rond de vraag of gratis toegang wel echt leidt tot meer museumbezoek van kinderen. En of er wellicht effectievere stimuleringsmaatregelen zijn.

Een belangrijke conclusie was toen dat: *"Scholen kiezen voor een bepaald museum omdat dit interessant is, leuk is voor kinderen en past in het lesprogramma. Tenzij de kosten voor toegang en vervoer te hoog zijn. Dan gaat de school niet. Gratis toegang en een gratis bus zijn dus geen redenen om voor een bepaald museum te kiezen, maar hoge kosten kunnen wel een belemmering vormen om te gaan. Uit de kleine groep, die nu zelden of nooit naar het museum gaat, lijkt geen bezoekerswinst te halen door gratis bussen in te zetten. De kosten hiervan zijn relatief hoog en het leidt landelijk gezien niet tot meer museumbezoek. Hoogstens tot een verschuiving van museumbezoek. Scholen maken verreweg het vaakst gebruik van eigen (gratis) vervoer door ouders."*

Sinds het uitbrengen van dit rapport is landelijk een aantal zaken gewijzigd.

Ten eerste hebben musea de afgelopen tien jaar een grote inhaalslag gemaakt in de toegankelijkheid van hun collecties voor kinderen en afstemming op het onderwijs. Zo heeft de museumvereniging een kidsproof keurmerk ingevoerd en hebben veel musea inmiddels op maat gemaakte lespakketten en arrangementen.

Ten tweede is de wijze van financiering van basisscholen ingaande 1 januari 2023 gewijzigd a.g.v. inwerkingtreding van de wet 'Vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs'. Dit betekent dat basisscholen van het Ministerie van OCW geen gespecificeerd onderwijsbudget meer ontvangen, maar een "lumpsum". Hiermee krijgen schoolbesturen een grotere bestedingsvrijheid. Keerzijde van die keuzevrijheid, is dat uitgaven voor bijv. personeel, leermiddelen, excursies, presentaties, deskundigheid en schoolontwikkeling allen uit dezelfde pot gedaan worden, zonder dat richting OCW

verantwoording afgelegd hoeft te worden over de bestedingen per post. De kans is hiermee groter geworden dat culturele vorming in het basisonderwijs een sluitpost wordt.

Voor invoering van deze lumpsum, ontvingen scholen jaarlijks nog € 111,53 per school en € 21,51 per leerling voor cultuureducatie (2021). Deze bedragen zijn dermate laag dat ouderlijke bijdragen en vervoer nodig zijn. Deze situatie zal in het nieuwe financieringsstelsel niet verbeteren, terwijl de musea er dankzij genoemde kwaliteitsslag wel klaar voor zijn.

Onze provincie beschikt over prachtige musea en andere culturele instellingen. Het op jonge leeftijd kennis laten maken met kunst, toneel, theater en dus cultuur in de brede zin, draagt bij aan ontwikkeling van elk kind. Cultuur zorgt voor ontspanning en creativiteit, maar is ook verbindend, taboe doorbrekend en zorgt ook voor kennisontwikkeling. De dikte van de portemonnee van de ouders, of de afstand tot een Gelders museum, mogen de toegang tot culturele activiteiten voor kinderen niet bepalen.

De provincie ondersteunt voor de doelgroep nu twee regelingen. Maar die zijn meer gericht op theater (Retourtje Cultuur Gelderland) en andere vormen van cultuur en kunst (Cultuureducatie met kwaliteit).

Nu het nieuwe schooljaar 2023-2024 weer is begonnen, is dit een goed moment om te bezien of betaalbaar museumbezoek door Gelderse basisschoolklassen op de agenda gezet kan worden. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van Gelderse musea voor scholieren moet prioriteit hebben en dat kan o.a. als we samenwerken met scholen.

Vragen

-Onderschrijft u het belang van museumbezoek door basisscholen en de daarbij horende lage drempels en goede inhoudelijke aansluiting?

-Deelt u onze zorg dat de financiële drempel voor museumbezoek voor basisschoolleerlingen nu al hoog is en dat dit waarschijnlijk niet zal verbeteren?

-Kan de provincie Gelderland (als regisseur, bij wijze van pilot) een aantal musea, goede doelenstichtingen en andere mogelijke sponsors inventariseren, om na te gaan of daar via kortingen op toegangsprijzen en/of het ondervangen van vervoerskosten financiële drempels weggenomen kunnen worden voor met name basisscholen?

-Is het college bereid (bijvoorbeeld in haar rol als opdrachtgever voor vervoersdiensten, of vanuit haar eigen beleidsgebied cultuureducatie) middelen vrijmaken om het museumbezoek voor Gelderse schoolklassen tegemoet te komen. Graag zien we welke opties mogelijk zijn structureel of in de vorm van een pilot?

Voetnoot 1: "Kinderen en Museumbezoek, Investeren in het publiek van de toekomst", Nederlandse Museumvereniging 2011. Te raadplegen via:
https://www.museumvereniging.nl/media/nmv_kinderen_en_museumbezoek_lr.pdf